

2. Нова реальність і ключові тренди ритейлу в період після COVID-19 - звіт KPMG [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <https://home.kpmg/ua/uk/home/media/press-releases/2020/05/nova-realist.html> (дата звернення 20.03.21). – Назва з екрану.

3. Цифровая эра в ритейле: Успех в будущем зависит от эффективности адаптации к цифровой среде уже сегодня [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <https://www.pwc.ru/ru/retail-consumer/publications/digital-era-in-retail-ru.pdf> (дата обращения: 19.03.21). – Название с экрана.

4. Лісіца В. В. Тенденції розвитку мережевого ритейлу в Україні в період пандемії COVID – 19 [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://journal.puet.edu.ua/index.php/nven/article/viewFile/1648/1482> (дата звернення 20.03.21). – Назва з екрану.

Любченко В. М.

здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»

Науковий керівник – **Сгорова О. В.**, к.е.н., доцент,
доцент кафедри економічної теорії та економічних досліджень

*Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава, Україна*

ВОЛАТИЛЬНІСТЬ КРИПТОВАЛЮТ ТА ЇЇ ПРИЧИНИ

Криптовалюти з року в рік привертають все більшу увагу інвесторів. Проте, цей актив дуже волатильний – на ньому можна розбагатіти або ж втратити все.

Волатильність (volatility) – ступінь мінливості значення індикатора, змінної, параметра в часі. [1] Її часто вимірюють як дисперсію або процент мінливості курсу, ціни або іншого кількісного показника. [2, 3] Стосовно криптовалют волатильність проявляються як історичні, сезонні та циклічні зміни курсу. Чим більше волатильність тим більше коливається ціна і більший ризик інвестора. Вміння передбачати ці коливання дають змогу добре заробити, з нерозуміння їх причин – багато втратити.

Причинами коливань курсів криптовалют можуть бути різні чинники.

Перша причина – поява позитивних або негативних новин або чуток щодо цієї валюти. Наведемо приклад чутливості Біткоіну до новин: 29 січня 2021 року Ілон Маск опублікував у своєму профілі Twitter хештег #bitcoin і написав: «Озираючись назад, ми розуміємо, що це було неминуче». Саме в цей день компанія Tesla інвестувала у біткоїн 1.5 мільярда доларів. Ця цитата спровокувала до покупки біткоіна інших інвесторів, після чого його ціна виросла більш ніж на 80 % – з 32 до 58 тисяч доларів.

Протилежний приклад – падіння курсу після негативних новин, зокрема щодо зломів криптовалютних бірж та викритих масштабних шахрайств у цій сфері. Так у серпні 2016 р, після кіберкрадіжки з біржі Bitfinex 119 756 BTC (приблизно 72 мільйона доларів США у рахунку на той курс) відбулось падіння біткоіна на 22 відсотка, а за ним й інших криптовалют.

Друга причина – відсутність регулювання ринку криптовалют з боку держав, національних банків або міжнародних організацій.

Третя причина – поява на ринку криптовалюти крупних гравців (різні хедж фонди або ж трейдингові компанії).

Четверта – фази ринкового циклу (стадії накопичення, імпульсу, розподілу та уцінки). Дію цих циклів на фондовому ринку описав Ричард Вайкофф ще на початку ХХ століття [4], проте зараз його метод застосовують в сучасному технічному аналізі фінансових ринків. В центрі теорії Вайкоффа «комполитна людина» – крупний інвестор, який спочатку поступово (щоб не підняти ціну) накопичує активи. Далі він рекомендує купувати ці активи іншим інвесторам, підштовхуючи попит та, відповідно, ціну на них. Коли ціни зростають, комполитний оператор продає значну кількість акцій, що «штовхає» ринок вниз, інші інвеститори «капітулюють» та продають свої акції, які скуповує наш гравець. Така поведінка властива не лише крупним ігравцям на фондових біржах, але й крупним інвесторам у криптовалюту.

Звісно, цей перелік причин не повний, на курс криптовалют впливає й коливання курсів валют різних країн, регіон розташування біржи, і навіть у якій час починає працювати більшість криптотрейдерів певного регіону.

Отже, ринок криптовалюти найволатильніший за ринки акцій та облігацій та за валютний ринок. На криптовалютних біржах можна заробити великі кошти за рахунок великої волатильності. Потрібно врахувати дуже велику кількість факторів перед тим як інвестувати, бути обережним у виборі криптовалюти та точки входу в ринок.

Список використаних джерел

1. Коннолли Кевін Б. Покупка та продаж волатильності. Москва: Аналітика. 2001. 240 с.
2. Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків // Постанова Правління Національного банку України від 15.03.2004 р. №104.

3. Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України // Постанова Правління Національного банку України від 02.08.2004 р. № 361.

4. Wyckoff, Richard D. *How I Trade and Invest in Stocks and Bonds*. 1922, with subsequent editions through 1926. URL: <https://oxfordstrat.com/coasdfASD32/uploads/2016/01/Wyckoff-How-I-Trade-and-Invest-in-Stocks-and-Bonds.pdf>.

Макарчук І.М.

к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування, доцент,

Перчук О.В.

к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування, доцент,

Худолій В.В.

аспірант 1 року навчання, спеціальність «Економіка»,
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»
м. Переяслав, Україна

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Обмеженість ресурсів внаслідок труднощів фінансування малих підприємств є найгострішою проблемою, з якою стикаються малі підприємства.

Найбільш реальні джерела фінансування малих підприємств в Україні – це кошти банків і фінансових компаній, міжнародних фінансових фондів і банків у рамках підтримки розвитку малого бізнесу, кошти державного та місцевих бюджетів, а також кошти українських фондів підтримки підприємництва. Види фінансування, доступні малому бізнесу – кредити (банківські, міжнародних банків та фондів), пільгові кредити за рахунок коштів бюджету, цільове бюджетне фінансування, пряме і цільове субсидування, лізинг, надання гарантій, страхування, лізинг, франчайзинг [1].

Узагальнену порівняльну інформацію про наявні в Україні джерела розвитку малого підприємництва наведено у табл. 1.1. [2].

За даними опитування проведеного Міжнародною фінансовою корпорацією, на думку підприємців, головними факторами активізації та розвитку діяльності МБ в Україні є [3; 4]: високі ставки податку – на думку 83 % опитаних; велика кількість податків – 68 %; низький попит на продукцію – 46 %; часті зміни у формах звітності – 39 %; велика кількість ліцензованих видів діяльності – 38 %; перевірки державними органами – 38 %; складність отримання кредиту – 36 %.